

Domača naloga 3: Matematično nihalo

Maksimiljan Vojvoda
Avgust 2024

Uvod

V domači nalogi je bilo potrebno implementirati funkcijo, ki simulira matematično nihalo z uporabo Runge-Kutta metode četrtega reda.

Matematično nihalo

Matematično nihalo je opisano z sledečimi funkcijami:

$$\varphi(0) = \varphi_0$$

$$\varphi'(0) = \varphi'_0$$

$$\frac{g}{l} \sin(\varphi(t)) + \varphi''(t) = 0$$

Kjer sta φ_0 začetni kotni odmik nihala, φ'_0 pa začetna kotna hitrost, $g = 9.80665 \frac{m}{s^2}$ in l dolžina nihala.

Iz enačbe lahko izrazimo φ'' :

$$\varphi''(t) = -\frac{g}{l} \sin(\varphi(t))$$

Metoda

Za simulacijo je uporabljena Runge-Kutta metoda četrtega reda:

$$k_1 = h f(x_n, y_n)$$

$$k_2 = h f(x_n + \frac{h}{2}, y_n + \frac{k_1}{2})$$

$$k_3 = h f(x_n + \frac{h}{2}, y_n + \frac{k_2}{2})$$

$$k_4 = h f(x_n + h, y_n + k_3)$$

$$y_{n+1} = y_n + \frac{k_1 + 2k_2 + 2k_3 + k_4}{6}$$

Rezultati

```
In [ ]: function nihalo_path(l, t,  $\theta_0$ ,  $\Delta\theta_0$ , n)
        if (t < 0)
            throw("t must be positive.")
        elseif (l <= 0)
            throw("l must be positive.")
        elseif (n <= 0)
            throw("n must be positive.")
        end

        g = 9.80665 / l
        h = t/n

         $\phi$  =  $\theta_0$ 
        v =  $\Delta\theta_0$ 

        x = zeros(n+1)
        y = zeros(n+1)
        x[1] = 0
        y[1] =  $\phi$ 

        function f(pos, vel)
            return [vel, -g * sin(pos)]
        end

        for i in 1:n
            k1 = f( $\phi$ , v) * h
            k2 = f( $\phi$  + k1[1]/2, v + k1[2]/2) * h
            k3 = f( $\phi$  + k2[1]/2, v + k2[2]/2) * h
            k4 = f( $\phi$  + k3[1], v + k3[2]) * h

             $\phi$  += (k1[1] + 2*k2[1] + 2*k3[1] + k4[1]) / 6
            v += (k1[2] + 2*k2[2] + 2*k3[2] + k4[2]) / 6

            x[i+1] = h*i
            y[i+1] =  $\phi$ 
        end

        return (x, y)
    end
```

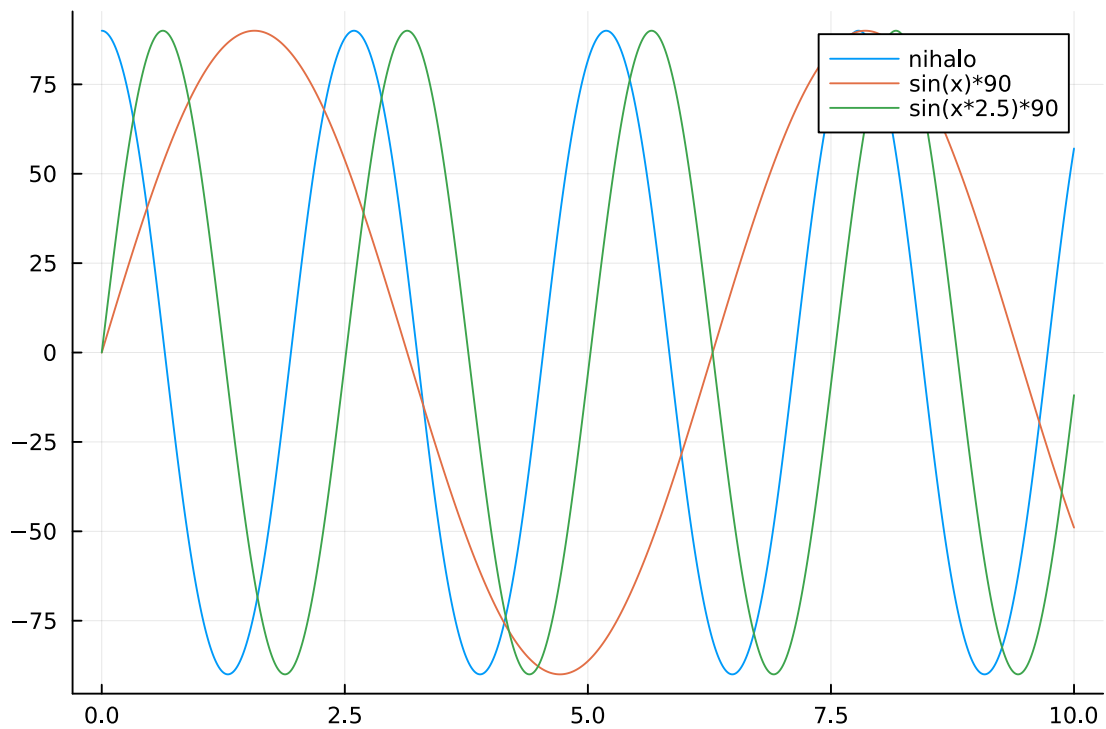
nihalo_path (generic function with 1 method)

```
In [ ]: using Plots

t = 10
l = 1.2
pos_0 = pi/2

x, y = nihalo_path(l, t, pos_0, 0, t*1000);

plot(x, y * 180/pi, label="nihalo", legend=:topright)
plot!(x, sin.(x) * 90, label="sin(x)*90")
plot!(x, sin.(x * 2.5) * 90, label="sin(x*2.5)*90")
```


Spremembe nihajnega časa v primerjavi z začetno energijo lahko vidimo na sledečem grafu, kjer je začetna energija odvisna od dolžine nihala:

```
In [ ]: using Plots

function shorten(x, y)
    i = findfirst(e->isapprox(e, y[1], rtol=1e-6), y[2:end])
    return x[1:i], y[1:i]
end

t = 5
p0 = pi/2

x, y = nihalo_path(1, t, p0, 0, t*1000);
x, y = shorten(x, y)
p = plot(x, y*180/pi, label="l=1.0")

for l in 1.5:0.5:3
    x, y = nihalo_path(l, t, p0, 0, t*1000);
    x, y = shorten(x, y)
    plot!(p, x, y*180/pi, label="l=$l")
end

plot(p, leg=true)
```

